

та стимулює постійно розвиватися і удосконалюватися. Як наслідок, допомагає сформувати у цих студентів індивідуальні лайфхаки.

Список літератури

1. Голубовська О. Постковідний синдром: патогенез та основні напрями реабілітації. Здоров'я України, 2021, 21.
2. Ільєнко М., Пузіков Д. Професійне «вигорання» фахівців соціальної роботи: фактори, зміст, шляхи запобігання та подолання. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: тези доповідей. – К.: Університет «Україна», 2008. С. 306-309.
3. Фіра Д. Симуляційне навчання студентів як один із перспективних методів формування та вдосконалення професійних хірургічних навичок у майбутніх лікарів. Медична освіта. 2017. № 4. С. 58-61.
4. Gurrea, J., & Bruguera, A. Wax-up and mock-up. A guide for anterior periodontal and restorative treatments. Int J Esthet Dent, 2014. Vol. 9, No. 2. P. 146-62.

**Донченко С.В., Білаш С.М., Пирог-Заказникова А.В.,
Олійніченко Я.О.**

*Кафедра клінічної анатомії і оперативної хірургії Полтавського
державного медичного університету*

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ КЛІНІЧНОЇ АНАТОМІЇ І ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Основними завданнями при вивченні клінічної анатомії і оперативної хірургії є покращення знань і практичних навичок студента, формування професійних вмінь та клінічного мислення. На практичних заняттях викладачі кафедри клінічної анатомії і оперативної хірургії Полтавського державного медичного університету використовують різноманітні новітні форми навчання.

Застосування новітніх технологій допомагають викладачеві не лише донести тему заняття та оцінити знання студента, а й визначити рівень його професійної підготовки. На кафедрі активно застосовується метод кейсів та ділової гри, коли викладачем моделюється клінічна ситуація, а студенту необхідно визначитися із діагнозом,

послідовністю дій оперативного лікування та раціональним вибором способу хірургічного втручання. В процесі такої практики майбутні лікарі стикаються із проблемами, які вимагають великих когнітивних ресурсів, оскільки доводиться вирішувати інколи нестандартні клінічні завдання. Аналіз клінічних випадків формує клінічне мислення у студентів, оптимізація якого має важливе значення для підвищення ефективності та якості надання лікарської допомоги хворим.

На сьогодні дистанційне навчання стало викликом для всіх учасників навчального процесу. Навчання на кафедрі у дистанційному форматі звісно ж відрізняється від звичайного заняття: викладач готує та надсилає завдання студентам до опрацювання, використовуючи платформи Zoom, Google Classroom та застосунки Viber, Telegram. Студенти опрацьовують матеріал, відповідають на запитання та надсилають виконану роботу за допомогою електронної пошти або ж згаданих вище додатків. На кафедрі клінічної анатомії і оперативної хірургії активно застосовують сервіс Zoom, адже він простий та зручний у використанні. Ця програма підтримує якісну трансляцію відео та аудіо. Під час трансляції викладач і студенти можуть демонструвати екран із виконанням або поясненням завдань. Викладач може завчасно записати відео конференцію або увімкнути запис під час онлайн-трансляції, а згодом надіслати заняття тим, хто був відсутній.

Сучасні інформаційні технології представляють широкі можливості для вирішення дидактичних завдань. Їх активне використання показує, що методичні та педагогічні цілі використання сучасних технологій в освіті збігаються із завданнями формування клінічного мислення. На кафедрі клінічної анатомії та оперативної хірургії Полтавського державного медичного університету викладачі та студенти мають можливість активно застосовувати імерсивні технології, а саме віртуальної (VR) реальності. Використання імерсивних технологій сприяє кращому засвоєнню пройденого матеріалу, готує майбутніх лікарів до реальних клінічних ситуацій, які можуть статися під час реальних операцій та маніпуляцій із хворими, а за допомогою окулярів віртуальної реальності наш мозок сприймає видиме зображення за реальне.

На заняттях студенти вивчають будову кожного органу людини в 3D-проекції в реальному часі, його властивості, спостерігають за роботою систем в цілому, мають можливість бачити кожну струк-

туру окремо на трупі та маніпулювати нею за допомогою спеціальних контролерів. Майбутні хірурги за допомогою VR-технологій мають змогу практикуватися на дуже реалістичних віртуальних моделях та в режимі реального часу проводити хірургічні маніпуляції та відточення методики складних технік. Такі заняття допомагають не лише засвоєнню навчального матеріалу, але й у виборі спеціальності майбутніх лікарів. Студент, який давно мріяв мати справу із хірургією, може реально оцінити обстановку операційної, хід своїх подальших дій, слідує підказкам, відчути складність та відповідальність операційних втручань.

Використання імерсивних технологій в освітньому процесі забезпечують цікаве вивчення клінічних та анатомічних дисциплін в одній кімнаті. В процесі навчання фундаментальних дисциплін, використовуючи дані технології, мотивують та організують роботу студентів. Високий рівень обладнання та широкі перспективи його використання дозволяють студентам краще засвоювати матеріал, бачити органи і процеси в 3D-проекції в реальному часі, спостерігати та відпрацьовувати різні маніпуляції, поєднувати практику та великі обсяги навчального матеріалу, який потрібно засвоїти.

Використання VR-технологій на кафедрі клінічної анатомії і оперативної хірургії персоналізує навчальний процес з метою підвищення ефективності освіти майбутніх лікарів.

Висновок. Оптимізація навчального процесу на кафедрі клінічної анатомії і оперативної хірургії у вищих медичних закладах є повноцінною лише з використанням новітніх інформаційних технологій, застосування яких сприяє реалізації майбутніх лікарів.

Список літератури

1. Проніна О.М. Особливості проведення занять у вищих навчальних закладах під час дистанційного навчання / О.М. Проніна, С.В. Донченко, М.М. Кобеньак // The X th International scientific and practical conference «Trends in the development of modern scientific thought», Vancouver, Canada, November 23-26, 2020. – Vancouver, 2020. – С. 367-368.
2. Донченко С.В. Важливість клінічного мислення в діяльності лікаря / Донченко С.В., Білаш С.М., Донченко К.В., Челідзе Т.С. // Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Modern directions of scientific research development». – Чикаго, США, 24-26 листопада 2021 року. – С. 431-434.

3. Білаш С.М. Використання кейс-методу у дистанційному вивченні клінічної анатомії і оперативної хірургії / С.М. Білаш, М.М. Коптев, Я.О. Олійніченко // Abstract of VIII International Scientific and Practical Conference. – Прага, 9-12 листопада 2012. – С. 308-310.

Кобзар О.Б., Дорошенко С.В.

*Кафедра клінічної та описової анатомії Національного медичного
університету імені О.О. Богомольця, м.Київ*

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ ВИВЧЕННІ КЛІНІЧНОЇ АНАТОМІЇ ТА ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ

Передбачалось, що суттєвим компонентом підвищення ефективності вивчення клінічної анатомії та оперативної хірургії при переході на дистанційну форму навчання, мають бути інтерактивні синхронні методи навчання та контролю знань та вмій – ситуаційні задачі, ділові ігри, «воркшоп» або «кейс-метод» (case-study method and stated-problem method). Але формуючий експеримент, що був проведений на кафедрі оперативної хірургії та топографічної анатомії НМУ на базі навчальних платформ НЕЙРОН та ЛІКАР, з залученням платформи ZOOM, засвідчив переваги та недоліки цих методів навчання та контролю в умовах дистанційного навчання.

Так під час дистанційних занять з використанням цих методів значно підвищувались темп вивчення, наочність та інформативність навчального процесу за рахунок надання більш повних відомостей про анатомічні об'єкти і процеси, сучасні операції. Відчутно збільшила ефективність навчання можливість використання дистанційного синхронного поточного контролю знань, яка застосовувалась протягом заняття. Як наслідок, при використанні інтерактивних методів вдалось значно покращити показники пізнавальної активності студентів та інтернів, підвищити рівень подання матеріалу.

Досвід засвідчив недоліки застосування обраних інтерактивних методів при дистанційному навчанні. В цих умовах, обмежених рамками розладу, та значної кількості студентів, практично зникала можливість індивідуалізації навчання. Процес націлювався на усередненого студента або інтерна. Досвід також засвідчив, що в умовах